

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

381.4.1915.14

Személy

Helyszám

Szerző

Cím A budapesti tej.

Forrás:

Népszava

Bp.

1915 VIII/31

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A budapesti tej

*

Hogyan lehetne segíteni.

Budapest és a magyar városok élelmezése az utóbbi időben a háborus viszonyokat számbavéve, meglehetősen rendbe jött. Igaz ugyan, hogy minden rendkívül drága, de legalább lehet kapni, nem kell a szegény asszonyoknak óraszám álldogálni a hidegben, amíg egy kilogram lisztet kapnak, mint a télen. Csak egyetlen élelmiszer-nél mutatkozik nagy hiány; sajnos annál, amely teljesen nélkülözhetetlen és pótolhatatlan: a tejnél.

Aki a kora reggeli órákban jár Budapest utcáin, láthatja, hogy minden tejcsarnok előtt török, taszigálják egymást az asszonyok, cselédleányok, hogy egy liter vagy félliter tejet kaparinthassanak maguknak. Mivel pedig a proletárasszonyoknak munkába kell menni, kenyeret keresni, bizony nagyon gyakran nem győzik kivárni, amíg rájuk kerül a sor és így a proletár-gyermekek tej nélkül maradnak. Nem is szólva arról, hogy sokan a tej magas ára miatt kénytelenek gyermekeiktől a tejet megvonni.

Ez pedig nagy baj, mert minden élelmiszer pótolható, csak a tej az, amelyet kisgyermeknél pótolni nem lehet, amelynek hiánya a gyermekbetegségeket megszorozza. Pedig, ha valaha, most

nemzedékről különös buzgalommal gondoskodni...

A tejhiánynak természetesen okai vannak. A hadsereg nagy marhahuszsüksége folytán a fejőstehenek száma megcsappant. Az abraktakarmány hiánya vagy szűkössége miatt a fejőstehenek kevesebb tejet adnak, mint máskor. Végül a gyakori közlekedési zavarok is megnehezítik a főváros és a nagyobb vidéki városok rendszeres ellátását tejjel.

Ha azonban azt írjuk, hogy a tejhiánynak természetesen okai vannak, nem állítjuk vele azt, hogy nem lehet és nem kell rajta segíteni. Sőt ellenkezően. Eppen mivel a tejszükség szoros összefüggésben áll a háborúval, nem lehet arra számítani, hogy most azonnal önmagától megszűnjön. Tehát hatósági intézkedések által kell a bajon segíteni. Már több ízben megírtuk, hogy miképpen. Eddig nem sok eredményel. De a dolog olyan fontos, hogy újra szükségesnek tartjuk megismétlését.

Elsősorban a főváros hatóságának tejjegyeket kellene kiadni a gyermekes családok részére. Ez kis munka, mert csak egyszerűen kell megcsinálni. A tejjegy a gyermek számát tartalmazná és minden gyermek részére naponta bizonyos mennyiségű tejet kellene biztosítani. El kellene továbbá rendelni, hogy a tejjegy nélküli, tehát a gyermektelen vásárlók, valamint a kávéházak, cukrászdák, vendéglők tejszükségletüket csak akkor elégíthetik ki, ha gyermekes, tejjegygyel bíró vásárlók májor. sz.

kellene a jövő megkaptak tejporciójukat. Mivel a tejszüksége Budapestén erősen koncentrálna van: a Központi, Goldmann és még két-három nagykereskedő együtt a behozott tej 80 százalékaival rendelkezik, könnyű volna az ellenőrzés is, hogy a rendelkezést valamiképp a nagyvásárlók javára ki ne játsszák. A kávéházak és cukrászdák tejszüksége közegészségügyi szempontból nem bír jelentőséggel: szükség esetén konzervvel, tejpórral is pótolható, az apró gyermekek részére azonban tiszta, friss tej kell.

Másodsorban igyekezni kellene a fölhozott mennyiség szaporítására. Ez lehetséges, mert hiszen a fővárosba nagy mennyiségű vajot hoznak föl, amit célszerű be rendezés mellett eredeti alakjában, tej formában is föl lehetne hozni. Ehhez csak az volna szükséges, hogy a Máv. jó hűtő-

kocsikról kellő számban gondoskodják, ami lehetővé tenné, hogy a messzebb fekvő vidékek tejét, amely eddig csak vaj alakjában volt Budapestre hozható, tej alakjában hoznák föl. Ehhez az is szükséges volna, hogy a Máv. lehetőleg olesó dijszabás által megkönnyítene a tej szállítását.

Harmadszor szükséges volna a vaj hatósági árának alacsony megszabása. Ez arra indítaná azokat a tejtermelőket, akik eddig vajot hoztak föl a fővárosba, hogy inkább tejet küldjenek föl, mert így jobban járnának, különösen ha a Máv. az előbbi pontban említett intézkedése által megkönnyítene a fölhozatalt.

Mindezt nem volna nehéz végrehajtani, csak egy kis komoly jóakarat kellene hozzá

csak a tejhiánynak, ezen azonban csak a mai jogviszonyokba erősen belevágó intézkedésekkel lehetne segíteni, amire nincs kilátás, hogy bármely hatóság megtegye. Ami azonban az első három intézkedést illeti, ezek bármikor végrehajthatók és a tejszükséget mindenestre mérsékelnek. A felelősség a kötelelőmulasztó hatóságoké, amelyek mindazokért a közegészségügyi károkat, amelyek a tejhiányból származnak.

a városi hatóságok és a kormány, illetve az államvasutak igazgatósága részéről. Nehéz megszüntetni a tejhiányt egy másik okát: a tejnagykereskedők kapzsiságát. A tejnagykereskedőknek ugyanis szerződésük van a fölbiirtokosokkal, hogy „összes termelt tejeiket” egy bizonyos áron átvegyék. A tejtermelő a mai takarmányárak mellett a régi áron eladott tejnél nem látna hasznát és ha a tejnagykereskedők nem akarnak magasabb árt adni, a tejszállítást a minimumra redukálják. Ez is egyik